

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش‌های خبری

گاه‌شمار مهم‌ترین تحولات، اظهارات و موضع‌گیری‌ها

درباره روند اجرایی برجام (۵۳)

(مقطع بررسی: ۹۵/۰۸/۱۱ تا ۹۵/۰۸/۱۷)

فرآورده‌های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش‌های زیر قابل دسترس است:

– وب‌سایت خبرگزاری صدا و سیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

– گروه تلگرام پژوهش خبری صدا و سیما <https://telegram.me/pajooreshkhabar>

پژوهشگر: مرثضی هوشیار

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

مقدمه	۱
چکیده	۲
الف - جدول نموداری مهم‌ترین تحولات مرتبط با روند اجرایی برجام	۳
ب - جدول نموداری اظهارات شخصیت‌های داخلی درباره برجام	۴
ج - جدول نموداری گاه‌شمار اظهارات و ادعاهای مطرح شده از سوی مقامات گروه ۵+۱ و آژانس بین‌المللی اتمی (درباره برجام)	۵
هـ - جدول نموداری بررسی پیامدهای سیاسی، امنیتی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی اجرای برجام	۵
الف - گاه‌شمار مهم‌ترین تحولات مرتبط با روند اجرایی برجام	۸
ب - گاه‌شمار اظهارات شخصیت‌های داخلی درباره برجام	۹
د - رصد روند اجرایی برجام از منظر الزامات نه‌گانه رهبر معظم انقلاب	۱۱
هـ - بررسی پیامدهای سیاسی، امنیتی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی اجرای برجام	۱۳

۲۳ مرداد ۸۱ نقطه عطف مهمی در تاریخ فعالیت‌های هسته‌ای ایران پس از پیروزی انقلاب اسلامی به‌شمار می‌آید. در پی بزرگ‌نمایی و حتی دروغ‌گویی‌های منافقین با بهره بردن از ظرفیت‌های نظام رسانه‌ای استکبار منافقین توانستند هجمه سازمان یافته‌ای به این بهانه در سطح گسترده‌ای علیه ایران اسلامی تدارک ببینند، بر این اساس پرونده هسته‌ای ایران که پیش از انقلاب در سال ۱۳۲۹ کلید خورده بود و با تأسیس سازمان انرژی اتمی و امضای قرارداد ساخت نیروگاه بوشهر شکل جدی گرفته بود، وارد دوران جدیدی در حیات خود شد.

از آن تاریخ تاکنون پرونده هسته‌ای ایران شاهد فراز و نشیب‌های زیادی بود، به گونه‌ای که در دوره دبیری شورای عالی امنیت ملی آقای روحانی (۸۲/۷/۱۳ تا ۸۴/۵/۲۴) پرونده هسته‌ای ایران شاهد صدور بیانیه سعدآباد و امضاء توافقنامه بروکسل و پاریس و در نهایت تعلیق داوطلبانه فعالیت‌های هسته‌ای جمهوری اسلامی بود. اما عدم پایبندی غرب به تعهدات خود باعث شد ایران در اردیبهشت ۸۴ فعالیت‌های هسته‌ای خود را از سر بگیرد. در دوره دبیری آقای لاریجانی نیز پرونده هسته‌ای ایران شاهد چند نوبت مذاکره و در نهایت تنظیم جدول زمانی برای پاسخگویی به پرسش‌های آژانس (مدالیته) بود. این پرونده در دوره آقای دکتر جلیلی نیز سه دور مذاکره در ژنو، دو دور مذاکره در استانبول، یک دور مذاکره در بغداد، مسکو و در نهایت دو دور مذاکره در آلمانی و فریز در برابر فریز و پذیرش پیشنهاد ایران برای شکل‌گیری همکاری میان ۷ کشور را تجربه کرد.

با روی کار آمدن دولت یازدهم، مأموریت مذاکرات و حل و فصل پرونده هسته‌ای به وزارت امور خارجه انتقال یافت. حاصل این مأموریت، مذاکرات سخت و فشرده ۲۲ ماهه بود که در ۳ آذر ۹۲ توافق ژنو با عنوان «برنامه اقدام مشترک» و در ۱۳ فروردین ۹۴ بیانیه لوزان قرائت شد تا اینکه پس از نه دور مذاکرات سخت و فشرده و چندین تمدید در تاریخ ۲۳ تیر ۹۴ بیانیه جمع‌بندی مذاکرات مبنی بر دستیابی به توافق جامع (برجام) توسط مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا و طرف ایرانی قرائت شد. شورای امنیت سازمان ملل نیز تنها با گذشت شش روز از دستیابی به توافق جامع، قطعنامه ۲۲۳۱ را در تأیید دستیابی به برجام تصویب نمود. برجام در ادامه پس از ۶۰ روز بررسی و مجادلات طولانی به تصویب مجلسین آمریکا (سنا و نمایندگان) رسید. سپس برنامه جامع اقدام مشترک پس از بررسی‌های کارشناسی مفصل در مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۹۴/۷/۲۱ تصویب و فردای آن روز از سوی شورای نگهبان به تأیید رسید. رهبر معظم انقلاب نیز در تاریخ ۹۴/۰۷/۲۹ ضمن نامه‌ای به رئیس جمهوری که حاوی الزامات نه‌گانه در اجرای برجام بود، برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) را با عنایت به طی مراحل مختلف برای اجرا ابلاغ فرمودند. بولتن حاضر نگاهی تفکیکی - تحلیلی دارد به خبرها و مواضع موافقان و مخالفان برجام در ایران و اعضاء گروه ۵+۱، پس از انتشار بیانیه و تصویب برجام در مجالس ایران و آمریکا، فراز و فرود خبرها و اقدامات اجرایی برجام. بر این اساس جریان و جهت روند برجام از سوی طرفین قابلیت ارزیابی یافته و در برنامه سازی‌ها و گزارش‌های خبری می‌تواند مورد بهره‌برداری قرار گیرد.

- ❖ رهبر معظم انقلاب: مذاکره‌کنندگان هم‌مثل من از بدعهدی آمریکا می‌گویند..
- ❖ خبرگزاری آسوشیتدپرس: واشنگتن کشورهای اروپایی را تحت فشار قرار داده تا آنها ورود هواپیماهای ماهان به اتحادیه اروپا را ممنوع کنند..
- ❖ .. اواخر این ماه کنگره تشکیل جلسه دهد، نمایندگان آن یک دستورکار مهم و جنجالی دارند و آن تمدید ۱۰ ساله تحریم‌های ایران است..
- ❖ .. رئیس جمهور آمریکا به رغم توافقنامه هسته‌ای، وضع فوق العاده در ارتباط با ایران را تمدید کرد..
- ❖ .. رئیس جمهوری: همه هم که (به برجام) رای دادیم. دولت، شورای عالی امنیت ملی، مجلس شورای اسلامی و شورای نگهبان رای داده و رهبری معظم انقلاب تایید کردند..
- ❖ علی‌اکبر صالحی با مدیرکل ایتر در تهران دیدار و درباره همکاری‌ها مشترک گفتگو کرد..
- ❖ رویترز: ایران با یک شرکت لیزینگ خارجی برای فاینانس خرید ۱۷ هواپیمای ایرباس به توافق رسیده است..

فصل اول:

پژوهش خبری
معاونت سیاسی
صدا و سیما

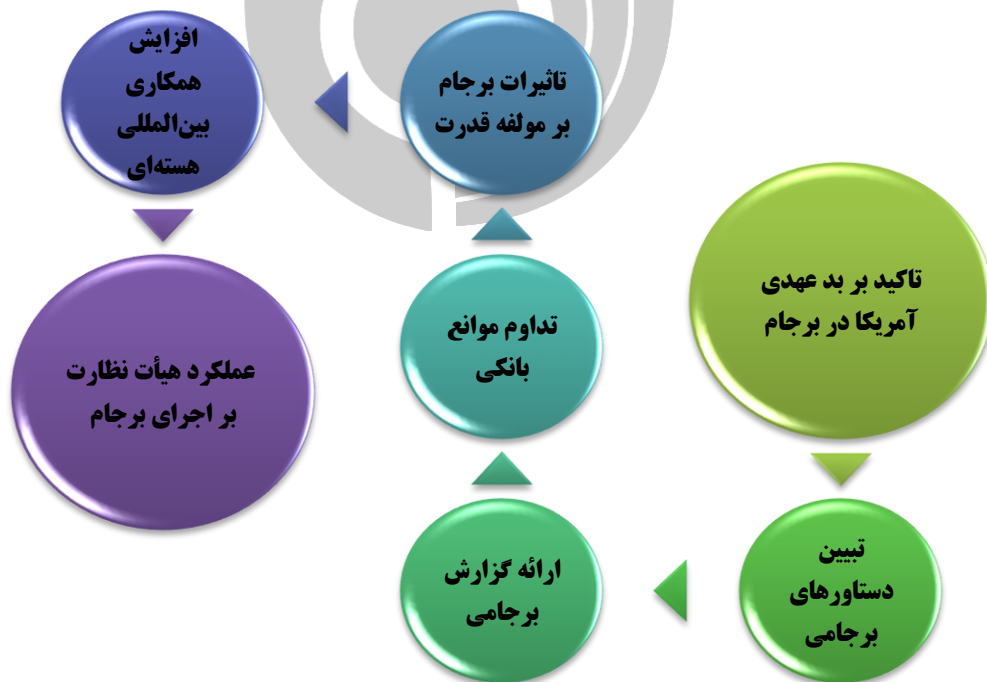
نمونه‌دار

تبلیغات رسانه‌ای

الف - جدول نموداری مهم‌ترین تحولات مرتبط با روند اجرایی برجام

ب - جدول نموداری اظهارات شخصیت‌های داخلی درباره برجام

ج - جدول نموداری گاه‌شمار اظهارات و ادعاهای مطرح شده از سوی مقامات گروه ۵+۱ و آژانس بین‌المللی اتمی (درباره برجام)

هـ - جدول نموداری بررسی پیامدهای سیاسی، امنیتی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی اجرای برجام

فصل دوم:

جداول

مشروح تبلیغات رسانه‌ای

پژوهش خبری
معاونت‌سای
صد او سیم

الف - گاه‌شمار مهم‌ترین تحولات مرتبط با روند اجرایی برجام

ردیف	تاریخ	رویداد، بهانه یا تحول مهم خبری	توضیحی مختصر درباره رویداد، بهانه یا تحول مهم خبری	کلید واژه‌ها ^(۱)	منبع رسانه‌ای
۱	چهارشنبه ۱۳۹۵/۰۸/۱۲	بیانات رهبر معظم انقلاب درباره بدعهدی آمریکا در برجام	همین چند روز پیش مذاکره‌کننده آمریکا در مذاکرات هسته‌ای صراحتاً گفت که «ما بعد از برجام هم ایران را تحریم کردیم».. اکنون دیگر این من نیستیم که می‌گوییم آنها بدعهد هستند، بلکه مسئولان محترم کشور و حتی خود مذاکره‌کنندگان که زحمت بسیاری را نیز متحمل شدند، سخن از بدعهدی آمریکا می‌گویند..	۲	پایگاه اطلاع رسانی دفتر مقام معظم رهبری
۲	چهارشنبه ۱۳۹۵/۰۸/۱۲	فشار آمریکا بر اروپا برای تحریم هواپیمایی ماهان	خبرگزاری آسوشیتدپرس از تلاش آمریکا برای متقاعد کردن کشورهای اروپایی به جلوگیری از پرواز هواپیماهای خطوط هوایی ماهان به این کشورها، خبر داده است. ماهان از جمله شرکت‌های ایرانی است که با وجود توافق هسته‌ای، به بهانه «حمایت از تروریسم» همچنان در فهرست تحریم‌های آمریکا باقی مانده است. با این حال اتحادیه اروپا این شرکت را تحریم نکرده و روزانه پروازهای آن به کشورهای اروپایی انجام می‌شود..	۲	خبرگزاری فارس
۳	پنجشنبه ۱۳۹۵/۰۸/۱۳	اعلام بررسی تمدید ۱۰ ساله قانون تحریم‌های	روزنامه آمریکایی «واشنگتن پست» نوشت، زمانیکه اواخر این ماه کنگره تشکیل جلسه دهد، نمایندگان آن یک دستور کار مهم و جنجالی دارند و آن	۲	خبرگزاری فارس

۱ - کدهای کلید واژه:

- ۱- بازرسی‌ها
- ۲- تحریم‌ها
- ۳- برگشت‌پذیری تحریم‌ها (مکانیسم ماشه)
- ۴- فرایند اجرایی برجام
- ۵- ادامه فعالیت‌های مبهم هسته‌ای ایران
- ۶- رویکرد مثبت به توافق هسته‌ای
- ۷- رویکرد انتقادی به توافق هسته‌ای
- ۸- ادعای تداوم سیاست‌های توسعه‌طلبانه ایران در منطقه
- ۹- پیامدهای برجام
- ۱۰- الزامات نه‌گانه و فرآیند اجرایی
- ۱۱- الزام آور نبودن (نامعتبر بودن) برجام
- ۱۲- سیاست‌های خصمانه واشنگتن
- در برابر تهران
- ۱۳- لغو و توقف تحریم‌ها
- ۱۴- پایبندی ایران به تعهدات برجامی خود
- ۱۵- پایبندی غرب به تعهدات برجامی خود
- ۱۶- انتقاد از رفتار واشنگتن در برجام
- ۱۷- تداوم فعالیت‌های هسته‌ای ایران پس از برجام
- ۱۸- ایجاد محدودیت‌های گسترده

الف - گاه‌شمار مهم‌ترین تحولات مرتبط با روند اجرایی برجام

ردیف	تاریخ	رویداد، بهانه یا تحول مهم خبری	توضیحی مختصر دربارهٔ رویداد، بهانه یا تحول مهم خبری	کلید واژه‌ها ^(۱)	منبع رسانه‌ای
		ایران در کنگره جدید	تمدید ۱۰ ساله تحریم‌های ایران است. کاخ سفید نگران است که اگر نمایندگان کنگره بیش از حد برای تجدید و احتمالاً تشدید تحریم‌های ایران تلاش کنند، تهران اینگونه اقدامات را سرپیچی آمریکا از برجام تلقی کرده و در نتیجه مجدداً سایت‌های هسته‌ای خود را راه‌اندازی کند.		
۴	پنجشنبه ۱۳۹۵/۰۸/۱۳	واکنش اروپا به فشار آمریکا برای تحریم هواپیمایی ماهان	یکی از سخنگویان اتحادیه اروپا که شیکاگو تریبون اشاره‌ای به نام وی نکرده اعلام کرد: آمریکا این صلاحیت را ندارد که در این رابطه برای ما تعیین تکلیف کند.	۲	خبرگزاری مهر
	جمعه ۱۳۹۵/۰۸/۱۴	تمدید وضعیت فوق العاده در ارتباط با ایران	رئیس جمهور آمریکا به رغم توافقنامه هسته‌ای، وضع فوق العاده در ارتباط با ایران را تمدید کرد. اوباما در نامه‌ای به نمایندگان در کنگره آمریکا در توجیه این تصمیم خود چنین نوشته است: «روابط ما با ایران هنوز به حالت عادی برنگشته است و اجرای توافقات ما با این کشور نیز هنوز محقق نشده است. از همین رو، من تشخیص دادم که ضروری است وضع اضطراری در ارتباط با ایران باید ادامه داشته باشد.»	۲	خبرگزاری صدا و سیما
۵	شنبه ۱۳۹۵/۰۸/۱۵	سخنان برجامی رییس جمهوری	صد تا تحریم برداشته شده، چند تا مانده است. آن صدتا را نگاه نمی‌کند و فقط سه تا را می‌بیند. همه هم که (به برجام) رای دادیم، دولت، شورای عالی امنیت ملی، مجلس شورای اسلامی و شورای نگهبان رای داده و رهبری معظم انقلاب تایید کردند.	۱۳-۶	الف
۶	شنبه ۱۳۹۵/۰۸/۱۵	بازدید مسئولان پروژه بین‌المللی «ایتر» از سازمان انرژی اتمی	کمالوندی: امروز دیدار و نشست کارشناسی میان نمایندگان ایتر و سازمان انرژی اتمی به طور مفصل برگزار شد. هم‌چنین آقای بیگوت مدیر پروژه بین‌المللی ایتر با همراهانش از دستگاه توکامک مستقر در سازمان انرژی اتمی بازدید کرد. صالحی: در چارچوب برجام همکاری در زمینه فن‌آوری‌های نو، همکاری در پروژه گداخت هسته‌ای (ایتر) رابزنی داشتیم و مقدمات تفاهم‌نامه و جزییات همکاری میان کارشناسان دو طرف انجام شد و امروز اولین سند را امضا کردیم که در آن دو طرف متعهد شدند اطلاعات هر دو طرف محرمانه بماند.	۱۷	ایسنا

ب - گاه‌شمار اظهارات شخصیت‌های داخلی دربارهٔ برجام

ردیف	تاریخ	مقام بیان‌کننده	موضوع محوری	اظهارات مطرح شده	منبع رسانه‌ای
۱	چهارشنبه ۱۳۹۵/۰۸/۱۲	رهبر معظم انقلاب	بد عهدی آمریکا در برجام	همین چند روز پیش مذاکره‌کننده آمریکا در مذاکرات هسته‌ای صراحتاً گفت که «ما بعد از برجام هم ایران را تحریم کردیم».. اکنون دیگر این من نیستم که می‌گویم آنها بدعهد هستند، بلکه مسئولان محترم کشور و حتی خود مذاکره‌کنندگان که زحمت بسیاری را نیز متحمل شدند، سخن از بد عهدی آمریکا می‌گویند.	پایگاه اطلاع رسانی دفتر مقام معظم رهبری
۲	شنبه ۱۳۹۵/۰۸/۱۵	رییس جمهوری	تبیین دستاورهای برجامی	صد تا تحریم برداشته شده، چند تا مانده است. آن صدتا را نگاه نمی‌کند و فقط سه تا را می‌بیند. همه هم که (به برجام) رای دادیم، دولت، شورای عالی امنیت ملی، مجلس شورای اسلامی و شورای نگهبان رای داده و رهبری معظم انقلاب تایید کردند.	الف
۳	پنجشنبه ۹۵/۰۸/۱۳	محمدباقر، نوبخت سخنگوی دولت	ارائه گزارش برجامی	هیچ‌گاه به عهد آمریکا بلکه هیچ کشور دیگری هم متکی و مطمئن نبوده‌ایم. تحریم‌های مربوط به هسته‌ای برداشته شد، فروش نفت کشور از سال گذشته که حدود یک میلیون و ۲۰۰ هزار بشکه بود به ۲ میلیون و ۸۰۰ هزار بشکه رسیده است. تحریم‌های جدیدی وضع شده ربطی به مسئله هسته‌ای ندارد.	خبرگزاری تسنیم
۴	پنجشنبه ۹۵/۰۸/۱۳	حمید بعیدی نژاد، سفیر جمهوری اسلامی	تداوم موانع بانکی	هیچ تحریم اروپایی علیه ایران وجود ندارد. ادامه موانع بانکی و برداشته‌های غلط و غیرواقعی در خصوص وضعیت لغو تحریم‌ها مانع اصلی	خبرگزاری جمهوری اسلامی

ایسکانیوز	در گسترش روابط کارگزاری میان بانک های بزرگ با بانکهای ایرانی است. قدرت استراتژیک ایران را برجام ایجاد نکرد. قدرت موجود ایران را آزاد ساخت. آنها فکر می کردند با این همه قطعنامه شورای امنیت دیگر ایران نمی تواند قدرت استراتژیک خود را بازیابی و اعمال کند. اما به یک باره دیدند که همه محاسباتی که بر پایه پروژه ایران هراسی و تخلیه توان استراتژیک داشتند، به هم ریخته .. به عبارت دقیق تر ابعاد مادی قدرت ایران و قدرت معنایی ایران، هر دو اینها به ناگهان دوباره ظهور و بروز کرد. به همین دلیل پس از برجام وحشت زده شده و به دست و پا افتادند.	تاثیرات برجام بر مولفه قدرت	محمد جواد ظریف، وزیر امور خارجه	پنجشنبه ۹۵/۰۸/۱۳	۵
ایسنا	به نظر می رسد موضوع اطلاع رسانی هیأت نظارت بر اجرای برجام نیاز به تقویت داشته باشد.. مذاکراتی که آقای ظریف و تیم وی انجام می دهند از جمله مذاکراتی که اخیراً در نیویورک با وزرای خارجه ۶ کشور ۵+۱ داشتند، متأثر از تصمیمات کمیته نظارت بر اجرای برجام است.	در خصوص عملکرد هیأت نظارت بر اجرای برجام	علاءالدین بروجردی، رئیس کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس	پنجشنبه ۹۵/۰۸/۱۳	۶
ایسنا	ورودمان به ایتر هم سخت افزاری و هم نرم افزاری است، در چارچوب برجام همکاری در زمینه فن آوری های نو، همکاری در پروژه گداخت هسته ای (ایتر) راینی داشتیم و مقدمات تفاهم نامه و جزییات همکاری میان کارشناسان دو طرف انجام شد و امروز اولین سند را امضا کردیم که در آن دو طرف متعهد شدند اطلاعات هر دو طرف محرمانه بماند. ایتر ربطی به فردو ندارد..	همکاری بین المللی هسته ای	علی اکبر صالحی، رییس سازمان انرژی اتمی ایران	پنجشنبه ۹۵/۰۸/۱۳	۷

ج - گاه شمار اظهارات و ادعاهای مطرح شده از سوی مقامات گروه ۵+۱ و آژانس بین المللی اتمی (درباره برجام)

رديف	تاریخ	مقام بیان کننده	موضوع محوری	ادعا یا اظهارات مطرح شده	منبع رسانه ای
۱	یکشنبه ۹۵/۰۸/۱۶	دیمیتری مدودیف، نخست وزیر روسیه	برجام و مناقشات بین المللی	برجام به عنوان یک موفقیت از جمله دستاوردهای موفقیت آمیز همکاری ها برای حل مسائل مطرح در عرصه بین المللی است.	خبرگزاری ج.ا.ا
۲	سه شنبه ۹۵/۸/۱۱	جان کری، وزیر خارجه آمریکا	تداوم تحریم ها	ما نیز به همه تعهدات خود براساس الزامات مطرح (در برجام) پایبند بوده ایم. کاش برخی از بانک های بزرگتر نیز آماده می بودند تا (به ایران) وام بدهند و (برای ایران) حساب باز کنند .. ما در دیگر حوزه های مهم که درباره آنها تحریم هایی اعمال کرده ایم، عقب نشینی نکرده ایم. ما تحریم های خود درباره نقض حقوق بشر را برداشته ایم. ما تحریم هایمان را در حوزه حمایت از تروریسم دولتی برداشته ایم. ما تحریم هایمان را درباره اقدامات غیرقانونی ایران در نقض تحریم های تسلیحاتی سازمان ملل متحد و امثال آن را نیز برداشته ایم..	مونیتورینگ خبرگزاری صدا و سیما
۳	پنجشنبه ۹۵/۸/۱۳	جان کری، سخنگوی وزارت خارجه آمریکا	واکنش به اختلاف نظر اروپا با آمریکا بر سر تحریم ماهان	من از این موضوع آگاهم. اتحادیه اروپا باید خودش درباره تصمیمی که گرفته است، اظهار نظر کند. من تنها می گویم که تحریم های ما ضد	ای پی تی ان

شرکت هواپیمایی ماهان به قوت خود باقی هستند. ما هیچ تمایلی به تغییر آنها نداریم. مذاکرات ما با همپیمانان اروپایی درباره این موضوعات محرمانه است..

<p>خبرگزاری صدا و سیما</p>	<p>رئیس جمهور آمریکا به رغم توافقنامه هسته‌ای، وضع فوق العاده در ارتباط با ایران را تمدید کرد.. اوباما در نامه‌ای به نمایندگان در کنگره آمریکا در توجیه این تصمیم خود چنین نوشته است: «روابط ما با ایران هنوز به حالت عادی برگشته است و اجرای توافقات ما با این کشور نیز هنوز محقق نشده است. از همین رو، من تشخیص دادم که ضروری است وضع اضطراری در ارتباط با ایران باید ادامه داشته باشد.»</p>	<p>تمدید وضعیت فوق العاده در ارتباط با ایران</p>	<p>باراک اوباما رییس جمهوری آمریکا</p>	<p>۴ جمعه ۱۳۹۵/۰۸/۱۴</p>
----------------------------	--	--	--	----------------------------------

د - رصد روند اجرایی برجام از منظر الزامات نه‌گانه رهبر معظم انقلاب

فرایند اجرایی	واکنش‌های خارجی	واکنش‌های داخلی	الزامات نه‌گانه رهبر انقلاب	ردیف
<p>- جان کری، وزیر خارجه آمریکا: ما در دیگر حوزه‌های مهم که درباره آنها تحریم‌هایی اعمال کرده ایم، عقب نشینی نکرده ایم. ما تحریم‌های خود درباره نقض حقوق بشر را برداشته ایم. ما تحریم‌هایمان را در حوزه حمایت از تروریسم دولتی برداشته ایم. ما تحریم‌هایمان را درباره اقدامات غیرقانونی ایران در نقض تحریم‌های تسلیحاتی سازمان ملل متحد و امثال آن را نیز برداشته ایم..(مونیتورینگ</p>	<p>- خبرگزاری آسوشیتدپرس از تلاش آمریکا برای متقاعد کردن کشورهای اروپایی به جلوگیری از پرواز هواپیماهای خطوط هوایی ماهان به این کشورها، خبر داده است.. با این حال اتحادیه اروپا این شرکت را تحریم نکرده و روزانه پروازهای آن به کشورهای اروپایی انجام می‌شود.. (خبرگزاری فارس چهارشنبه ۱۳۹۵/۰۸/۱۲)</p>	<p>- حمید بعیدی نژاد سفیر جمهوری اسلامی ایران در لندن: ادامه موانع بانکی و برداشت‌های غلط و غیرواقعی در خصوص وضعیت لغو تحریم‌ها مانع اصلی در گسترش روابط کارگزاری میان بانک‌های بزرگ با بانک‌های ایرانی است.. بانک‌های بزرگ همچنان در تعامل با ایران به بهانه تحریم‌ها و جریمه‌های آمریکا احتیاط می‌کنند، پنجشنبه ۹۵/۰۸/۱۳ خبرگزاری جمهوری اسلامی) - موحدی کرمانی امام جمعه تهران: برجام هیچ نتیجه‌ای نداشته؛ امام‌جمعه</p>	<p>اولاً: از آنجا که پذیرش مذاکرات از سوی ایران اساساً با هدف لغو تحریم‌های ظالمانه‌ی اقتصادی و مالی صورت گرفته است و اجرائی شدن آن در برجام به بعد از اقدامهای ایران موکول گردیده، لازم است تضمین‌های قوی و کافی برای جلوگیری از تخلف طرفهای مقابل، تدارک شود، هرگونه اظهاری مبنی بر این‌که ساختار تحریم‌ها باقی خواهد ماند، به‌منزله‌ی نقض برجام است. ثانیاً: در سراسر دوره هشت‌ساله، وضع هرگونه تحریم در هر سطح و به هر بهانه‌ای .. توسط هر یک از کشورهای</p>	<p>۱</p>

د - رصد روند اجرایی برجام از منظر الزامات نه‌گانه رهبر معظم انقلاب

ردیف	الزامات نه‌گانه رهبر انقلاب	واکنش‌های داخلی	واکنش‌های خارجی	
			فرایند اجرایی	
		طرف مذاکرات، نقض برجام محسوب خواهد شد و دولت موظف است طبق بند ۳ مصوبه‌ی مجلس، اقدامهای لازم را انجام دهد و فعالیت‌های برجام را متوقف کند. (چهارشنبه ۹۴/۷/۲۹ پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی سیدعلی خامنه‌ای)	موقت تهران گفت: برجام هیچ نتیجه‌ای نداشت و روشن شد که آمریکا دروغ می‌گوید و خلف وعده می‌کند. آمریکا می‌گوید تحریم‌ها را بر می‌دارد، اما نه تنها تحریم‌ها را بر نمی‌دارد، بلکه آنها را بیشتر هم می‌کند، (خبرگزاری تسنیم جمعه ۹۵/۰۸/۱۴)	خبرگزاری صدا و سیما سه‌شنبه (۹۵/۸/۱۱)
۲	محصول مذاکرات که در قالب برجام شکل گرفته است، دچار نقاط ابهام و ضعف‌های ساختاری و موارد متعددی است که در صورت فقدان مراقبت دقیق و لحظه‌به‌لحظه، میتواند به خسارت‌های بزرگی برای حال و آینده‌ی کشور منتهی شود. بندهای نه‌گانه قانون اخیر مجلس و ملاحظات ده‌گانه ذیل مصوبه شورای عالی امنیت ملی، حاوی نکات مفید و مؤثر است که باید رعایت شود. (چهارشنبه ۹۴/۷/۲۹ پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی سیدعلی خامنه‌ای)	-----	-----	
		محصل مذاکرات که در قالب برجام شکل گرفته است، دچار نقاط ابهام و ضعف‌های ساختاری و موارد متعددی است که در صورت فقدان مراقبت دقیق و لحظه‌به‌لحظه، میتواند به خسارت‌های بزرگی برای حال و آینده‌ی کشور منتهی شود. بندهای نه‌گانه قانون اخیر مجلس و ملاحظات ده‌گانه ذیل مصوبه شورای عالی امنیت ملی، حاوی نکات مفید و مؤثر است که باید رعایت شود. (چهارشنبه ۹۴/۷/۲۹ پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی سیدعلی خامنه‌ای)	-----	
۳	سادساً: مطابق مصوبه مجلس، طرح و تمهیدات لازم برای توسعه‌ی میان‌مدت صنعت انرژی اتمی که شامل روش پیشرفت در مقاطع مختلف از هم‌اکنون تا پانزده سال و منتهی به ۱۹۰ هزار سو است، تهیه و با دقت در شورای عالی امنیت ملی بررسی شود. این طرح باید هرگونه نگرانی ناشی از برخی مطالب در ضmann برجام را برطرف کند. سابعاً: سازمان انرژی اتمی، تحقیق و توسعه در ابعاد مختلف را در مقام اجرا به‌گونه‌ای سامان‌دهی کند که در پایان دوره‌ی هشت‌ساله هیچ کمبود فناوری	علی‌اکبر صالحی، رییس سازمان انرژی اتمی ایران: ورودمان به ایترا هم سخت‌افزاری و هم نرم‌افزاری است، در چارچوب برجام همکاری در زمینه فن‌آوری‌های نو، همکاری در پروژه گداخت هسته‌ای (ایتر) رایزنی داشتیم و مقدمات تفاهم‌نامه و جزییات همکاری میان کارشناسان دو طرف انجام شد و امروز اولین سند را امضا کردیم که در آن دو طرف متعهد شدند اطلاعات هر دو طرف محرمانه بماند. ایتر ربطی به فردو ندارد. (ایسنا پنجشنبه ۹۵/۰۸/۱۳)	-----	-----

د - رصد روند اجرایی برجام از منظر الزامات نه‌گانه رهبر معظم انقلاب

ردیف	الزامات نه‌گانه رهبر انقلاب	واکنش‌های داخلی	واکنش‌های خارجی	فرایند اجرایی
	برای ایجاد غنی‌سازی مورد قبول در برجام وجود نداشته باشد. (چهارشنبه ۹۴/۷/۲۹ پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی سیدعلی خامنه‌ای)			

ه - بررسی پیامدهای سیاسی، امنیتی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی اجرای برجام

ردیف	محور یا موضوع	حوزه موضوعی	مستند	منبع و تاریخ
۱	باوجود برجام، تحریم‌ها ادامه دارد	تحریمی	موحدی کرمانی امام جمعه تهران: برجام هیچ نتیجه‌ای نداشته؛ امام‌جمعه موقت تهران گفت: برجام هیچ نتیجه‌ای نداشت و روشن شد که آمریکا دروغ می‌گوید و خلف وعده می‌کند.. آمریکا می‌گوید تحریم‌ها را بر می‌دارد، اما نه تنها تحریم‌ها را بر نمی‌دارد، بلکه آنها را بیشتر هم می‌کند،	خبرگزاری تسنیم جمعه ۹۵/۰۸/۱۴
۲	برجام تنها عامل لغو تحریم‌ها است	تحریمی	محمد سعید نژاد مدیرعامل سازمان بنادر و دریانوردی همه خطوط بزرگ کشتیرانی درحال بازگشت به ایران هستند، پس از برجام شاهد بازگشت بدون قید و شرط و محدودیت لاینرهای بزرگ به ایران هستیم و این روند همچنان ادامه دارد، مرسک هم مثل بقیه لاینرها به دلیل تجاری تصمیم گرفته است به کشورمان بازگردد.	الف یکشنبه ۹۵/۰۸/۱۶
۳	برجام الگوی موفق برای حل مناقشات بین	برجام و مناقشات بین‌المللی	دیمیتری مدودیف نخست وزیر روسیه : برجام به عنوان یک موفقیت از جمله دستاوردهای موفقیت آمیز همکاری‌ها برای حل مسائل	خبرگزاری ج.ا. یکشنبه

الملی	مطرح در عرصه بین المللی است.	۹۵/۰۸/۱۶
۴	برجام رونق را به صنعت نفت ایران بازگرداند	نفت و انرژی
۵	برجام نوسازی ناوگان هوایی ایران را امکان پذیر کرده	ناوگان هوایی

تحلیل و جمع بندی

مهم ترین اظهارات و اقدامات مقامات جمهوری اسلامی ایران، آمریکا، اروپا و آژانس بین المللی انرژی اتمی پس از برجام؛ «بیانات رهبر معظم انقلاب در خصوص بدعهدی آمریکا در برجام، فشار آمریکا بر اروپا برای تحریم هواپیمایی ماهان، اعلام بررسی تمدید قانون تحریم های ایران در کنگره جدید، واکنش اتحادیه اروپا به فشارهای آمریکا در خصوص تحریم شرکت ماهان، تمدید حالت فوق العاده در ارتباط با ایران، بازدید هیات ایترا از سازمان انرژی اتمی و سخنان برجامی رییس جمهوری» از جمله مهم ترین موضوعاتی هستند که در بازه زمانی ۹۵/۰۸/۱۱ تا ۹۵/۰۸/۱۷ در خصوص برجام رسانه ای شدند.

۱- «بازدید هیات ایترا از سازمان انرژی اتمی» اولین خبر برجامی این مقطع بود. براین اساس مدیر پروژه بین المللی ایترا (گداخت هسته ای) به همراه تعدادی از همراهانش سفری دو روزه به تهران داشت که در جریان آن با رییس سازمان انرژی اتمی دیدار و گفتگو کردند. رسانه ها با گزارش این دیدار، اظهارات علی اکبر صالحی رییس سازمان انرژی

اتمی کشورمان در این خصوص را بازتاب بخشیدند که گفت: در چارچوب برجام، همکاری در زمینه فن آوری های نو، همکاری در پروژه گداخت هسته ای (ایتر) رایزنی داشتیم و مقدمات تفاهم نامه و جزییات همکاری میان کارشناسان دو طرف انجام شد و امروز اولین سند را امضا کردیم که در آن دو طرف متعهد شدند اطلاعات هر دو طرف محرمانه بماند. (ایسنا شنبه ۹۵/۰۸/۱۵)

نکته مهمی که در خصوص این دیدار و سخنان دکتر صالحی به ذهن می رسد این است که: یکی از الزامات نه گانه رهبر معظم انقلاب در خصوص برجام تداوم تحقیق و توسعه در ابعاد مختلف انرژی اتمی است، که به نظر می رسد این مهم مورد توجه قرار گرفته و نه تنها صنعت هسته ای ایران پس از برجام تعطیل نشده بلکه با راهنمایی های رهبر معظم انقلاب در جهت تداوم تحقیق و توسعه در این خصوص تلاش هایی در جریان است. از جمله همین مورد اخیر است.

۲- «فشار آمریکا بر اروپا برای تحریم هواپیمایی ماهان» دومین خبر برجامی این هفته بود. این خبر که به حوزه تحریمی مربوط می شد بیانگر تعلق خاطر آمریکایی ها برای سرپا نگه داشتن ساختار تحریم هاست. بر این اساس خبرگزاری ها گزارش دادند؛ خبرگزاری آسوشیتدپرس از تلاش آمریکا برای متقاعد کردن کشورهای اروپایی به جلوگیری از پرواز هواپیماهای خطوط هوایی ماهان به این کشورها، خبر داده است. ماهان از جمله شرکت های ایرانی است که با وجود توافق هسته ای، به بهانه «حمایت از تروریسم» همچنان در فهرست تحریم های آمریکا باقی مانده است. با این حال اتحادیه اروپا این شرکت را تحریم نکرده و روزانه پروازهای آن به کشورهای اروپایی انجام می شود.

(خبرگزاری فارس چهارشنبه ۱۳۹۵/۰۸/۱۲) همین طور که از خبر پیداست واشنگتن با بی توجهی به هویت مستقل کشورهای اروپایی تلاش می کند نظر خود را به این کشورها تحمیل کند جالب این است که سخنگوی اتحادیه اروپایی نیز با درک خواسته قلدربابانه واشنگتن در پاسخ گفته: یکی از سخنگویان اتحادیه اروپا که شیکاگو تریبون اشاره ای به نام وی نکرده اعلام کرد: آمریکا این صلاحیت را ندارد که در این رابطه برای ما تعیین تکلیف کند. (خبرگزاری مهر پنجشنبه ۱۳۹۵/۰۸/۱۳)

۳- «اعلام بررسی تمدید قانون تحریم های ایران در کنگره جدید» آخرین و مهمترین خبر برجامی این هفته است که نشان دهنده تداوم سیاست های خصمانه و دشمنی واشنگتن بر ضد ایران است. منابع خبری در این خصوص اعلام کردند: روزنامه آمریکایی «واشنگتن پست» نوشت، زمانیکه اواخر این ماه کنگره تشکیل جلسه دهد، نمایندگان آن یک دستور کار مهم و جنجالی دارند و آن تمدید ۱۰ ساله تحریم های ایران است. کاخ سفید نگران است که اگر نمایندگان کنگره بیش از حد برای تجدید و احتمالاً تشدید تحریم های ایران تلاش کنند، تهران اینگونه اقدامات را سرپیچی آمریکا از برجام تلقی کرده و در نتیجه مجدداً سایت های هسته ای خود را راه اندازی کند.

(خبرگزاری فارس پنجشنبه ۱۳۹۵/۰۸/۱۳)

خبر یادشده، یادآور خبر چند هفته پیش مبنی بر مانع تراشی آمریکا برای ایران در بانک جهانی است البته این دشمنی و اعمال سیاست های خصمانه بر ضد ایران، به ویژه از سوی جمهوریخواهان در ده ماه اخیر پس از برجام (اجرایی شدن آن) امری است کاملاً عادی و تکراری. مخالفت کنگره آمریکا با عضویت ایران در سازمان تجارت جهانی شاید دلیل اصلی این دشمنی ها بعد از خصومت ذاتی؛ ناکامی مخالفان آمریکایی برجام در به شکست کشیدن آن است. بنا براین، این خط مشی تداوم دشمنی مخالفان برجام خصوصاً جمهوری خواهان تندرو است که در زمان بررسی برجام در کنگره به رغم تلاش-

های فراوان از به شکست کشاندن برجام ناکام بودند، حال تلاش می‌کنند این شکست را با ارائه و تصویب طرح‌ها و مواضع ضد ایرانی همچون این جبران کنند. در نتیجه طیف یادشده تلاش می‌کند به هر بهانه‌ای برای ایران مشکل ایجاد کند. اما این دشمنی و کارشکنی واشنگتن امروز بر همگان کاملاً آشکار است تا حدی که علاوه بر مقامات جمهوری اسلامی^۱ مقامات خارجی نیز آن را تصریح و تاکید می‌کنند. برای مثال کریستین لاگارد رییس صندوق بین‌المللی پول اعلام کرد: درباره همکاری بانک‌های بزرگ با بانک‌های ایران هم اکنون مشکلاتی وجود دارد که من به سهم خودم تلاش می‌کنم که با مقامات آمریکایی رایزنی کنم تا این مشکلات مرتفع و روند همکاری‌های بیشتر ایران با نهادهای بین‌المللی

تسریع شود. (ایسنا دوشنبه ۹۵/۰۷/۱۹)

اما علاوه بر خبربالا، اخبار دیگری همچون؛ فشار آمریکا بر اروپا برای تحریم هواپیمایی ماهان و تمدید حالت فوق العاده در ارتباط با ایران در تبلیغات رسانه‌ای این هفته دیده می‌شود که نشانگر؛ تداوم بدعهدی آمریکا در برجام (با تداوم تحریم‌ها و حتی افزودن آنها و...) است که همگان بر رفتار دوگانه آمریکا در برجام اعتراف دارند و به فرمایش رهبر معظم انقلاب حتی خود مذاکره‌کنندگان نیز به بدعهدی آمریکا معترفند. ایشان در این خصوص فرمودند: همین چند روز پیش مذاکره‌کننده آمریکا در مذاکرات هسته‌ای صراحتاً گفت که «ما بعد از برجام هم ایران را تحریم کردیم». اکنون دیگر این من نیستیم که می‌گوییم آنها بدعهد هستند، بلکه مسئولان محترم کشور و حتی خود مذاکره‌کنندگان که زحمت بسیاری را نیز متحمل شدند، سخن از بدعهدی آمریکا می‌گویند. (پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری چهارشنبه ۱۳۹۵/۰۸/۱۲)

به هر حال ضرورت توجه کامل به منویات و هشدارهای رهبر معظم انقلاب و ملاحظه منافع ملی؛ شرط موفقیت در دوره پرافت و خیز پسا برجامی است.

---

۱ - ولی الله سیف، رئیس کل بانک مرکزی در دیدار مدیرعامل «بانک چین» با انتقاد از رفتار متفاوت آمریکا در میان کشورهای مذاکره‌کننده با ایران، تاکید کرد دلیل مانع تراشی واشنگتن نسبت به سایر کشورهای مذاکره‌کننده در برجام، سود نبردن از روابط ایران با دیگر کشورهاست. کشورهای ۱+۵ پس از برجام بر افزایش روابط اقتصادی تاکید دارند و علاقه‌مندند از ظرفیت‌های سرمایه‌گذاری در ایران بهره‌مند شوند. (الف شنبه ۹۵/۰۸/۰۸)